

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1915

*Συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου Π. Καββαδία
καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει τῶν Ἑταίρων
τῇ 10 Ἰανουαρίου 1915.*

Δεινὴ νόσος εἶχε καταλάβει τὸν Στρατηλάτην Βασιλέα καὶ Ὑψηλὸν Πρόεδρον τῆς ὑπὲρ τῶν μνημείων τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας ἐργαζομένης Ἑταιρείας ἡμῶν. Ἄλλ' ὁ Βασιλεὺς «ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐσαλεύθη». Συνεταράχθη τὸ ἔθνος ἐπὶ τῷ κινδύνῳ τοῦ ἐλευθερωτοῦ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἠπείρου, σύμπας δ' ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀνέπεμπε δεήσεις πρὸς τὸν Ὑψιστον ζῶν ἀιτούμενος ὑπὲρ τοῦ Κωνσταντίνου. Ἐπήκοος δ' ἐγένετο ὁ θεὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔσωσε τὸν Βασιλέα, ἔδωκεν αὐτῷ «μακρότητα ἡμερῶν» καὶ ἔπεμψεν ἐπ' αὐτοῦ «πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος». Χειμάζεται τὸ ἔθνος ἐν ταῖς

σήμερον ἡμέραις καὶ κλυδωνίζεται τὸ σκάφος τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους, ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς ἀγρυπνεῖ!

Τὸν ἐλευθερωτὴν Βασιλέα ἐπανερχόμενον δαφνηφόρον ἐκ τῶν πεδίων τοῦ Μπιζανίου καὶ τοῦ Κιλκίς, ἤξιώθημεν καὶ ἠτύχησαμεν νὰ χειροκροτήσωμεν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Ἄς εὐφημήσωμεν τώρα τὸν σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος Βασιλέα.

Λογοδοτοῦν τὸ Συμβούλιον ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις τοῦ λήξαντος ἔτους ἀνακοινοῖ ἐν πρώτοις μετὰ λύπης, ὅτι τὰς τάξεις τῶν τακτικῶν ἐταίρων μεγάλως ἠραίωσεν ὁ θάνατος, ὅστις ἐπλήξεν ἄλλους τε καὶ τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας *Κλωῖα Στέφανον*, διευθυντὴν καὶ ἰδρυτὴν τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου, ἄνδρα δὲ σοφὸν καὶ ζηλωτὴν τῶν ἀρχαιολογικῶν πραγμάτων, ἐπιδεξιῶς ἐργασθέντα ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ πολλαχῶς τῇ Ἑταιρείᾳ γενόμενον χρήσιμον δι' ὧν σὺν τοῖς ἄλλοις ἐξετέλεσεν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν καὶ ἐρευνῶν κατὰ τὰς Κυκλάδας νήσους. Πρὸς πλήρωσιν δὲ τοῦ παραχθέντος ἐν τῷ Συμβουλίῳ κενοῦ, ἐφαρμοσθεισῶν τῶν διατάξεων τοῦ Ὄργανισμοῦ, ἐξελέγη σύμβουλος ὁ ἐκ τῶν τακτικῶν ἐταίρων κ. Σπυρίδων Παγανέλης.

Τῶν ἐπιτίμων δὲ ἐταίρων ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὁ *Γεώργιος Loescheke*, καθηγητῆς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου καὶ μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, ἀνὴρ καὶ ὡς συγγραφεὺς καὶ ὡς διδάσκαλος μεγάλας παρασχῶν ὑπηρεσίας τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιστήμῃ. Κατῆλθεν εἰς τὸν τάφον ὁ *Loescheke* μεταβαίνων ἵνα συναντήσῃ τὸν παλαιὸν συνεργάτην αὐτοῦ ἐν τοῖς *Mykenische Thongefisse* καὶ *Myke-*

nische Vasen, τὸν πολὺκλαυστον Ἀδόλφον Furtwängler.

Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἐταιρείας ἐκτίθεται ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν Ἰμῶν ἐντύπῳ λογιστικῷ πίνακι, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι τὰ μὲν ἔσοδα κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνῆλθον εἰς δρ. 49,046 τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 47,220.

Τὰ κύρια ἔργα τῆς Ἐταιρείας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἶνε, ὡς εἰκὸς, ἀνασκαφικά, περὶ τούτων δὲ ἀνακοινοῦμεν τὰ ἐξῆς:

Πρώτην καὶ σημαντικωτάτην ἀνασκαφὴν ἐξετέλεσεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν κλιτὸν τῆς Ἀκροπόλεως, παρὰ τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, συνεχίζουσα ἐνταῦθα τὸ ἔργον, ὅπερ ἐπεχείρησεν ἀπὸ τοῦ 1914 πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ Ὁδείου τοῦ Περικλέους. Αἱ ἐργασίαι ἐξετελέσθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὑπὸ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐφόρου τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Π. Καστριώτου ἔχοντος ὡς βοηθὸν τὸν Χ. Ἡλιόπουλον, ἔσχον δὲ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα, ὥστε σήμερον δύναται πλέον μετ' ἀσφαλείας νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ἀπεκαλύφθη ὄχι μόνον ἡ θέσις ἔνθα ἔκειτο τὸ Ὁδεῖον, ἀλλὰ καὶ τμημὰ τι αὐτοῦ. Ἐν τῇ πρὸς τὸ Συμβούλιον ἐκθέσει του ὁ κ. Καστριώτης ἀνακοινοῖ τὰ ἐξῆς. «Ἐν τῷ χώρῳ, ἐν ᾧ ἐγένοντο αἱ ἐργασίαι, προὐχώρησεν ἡ σκαφὴ μέχρι τοῦ βράχου. Ἀνεκαλύφθησαν δὲ πρῶτον κτίσματά τινα μεταγενέστερα καὶ ὑπ' αὐτὰ τεῖχος ἰσοδομικόν, ὅπερ εἶνε σπουδαῖον ὡς καθορίζον τὸν χώρον τοῦ Θεάτρου τοῦ Διονύσου ἀπὸ τοῦ χώρου τοῦ Ὁδείου τοῦ Περικλέους. Βαθύτερον ἐπὶ τοῦ στερεοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθησαν θεμέλια στοᾶς, ὡς καὶ οἱ ὀρθοστάται γωνιαίου τοίχου κατὰ χώραν κείμενοι. Τούτων ἀποκαλυπτομένων καὶ κατὰ τὴν ἑτέραν πλευρὰν, θὰ ἀποτελεσθῇ τετράγωνος ἴσως αἰθουσα μῆκους 2½ περίπου μέτρων, ἢ ὀρθογώνιος. Ἐνταῦθα εὐρέθη ἐπίσης

μετ' ἐντετυπωμένων γεωμετρικῶν κοσμημάτων καὶ σπειροειδῶν Φαίνεται δ' ὅτι ἡ πληθὺς τῶν εἰς τὴν νῆσον ταύτην πύργων λόγον εἶχε τὴν μετάδοσιν εἰδήσεων δι' ἰδιαιτέρων σημάτων, ἐν μὲν νυκτὶ διὰ τῆς φρυκτωρίας, ἐν καιρῷ δ' ἡμέρας διὰ τοῦ καπνοῦ ἢ ἄλλων ἀπὸ συμφωνίας τρόπων, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τῆς νήσου εἰς τὸ ἄλλο, ὡς σαφέστατα δηλοῦται ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους θέσεως αὐτῶν· εἶνε δὲ ἡ παναρχαία βᾶσις τῆς τηλεφωνικῆς καὶ τηλεγραφικῆς. Ἀλλὰ καὶ πρὸς φρούρησιν ἦσαν ἰδρυμένοι οἱ πύργοι ἕνεκα τῆς ὑπάρξεως τῶν μεταλλείων, καὶ εἰς προστασίαν τῶν περίξ συνοικισμῶν, οἳ πολλοὶ παρατηροῦνται ἐν Σίφῳ. Ἐσχηματίζετο διὰ τῶν πύργων πλέγμα ἀνά πᾶσαν τὴν νῆσον, οὗ κέντρον αἱ τρεῖς ἀκροπόλεις, ἡ ἀρχαιοτάτη τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἡ μετὰ ταύτην τοῦ Ἁγίου Νικήτα καὶ ἡ τοῦ Κάστρου».

Τοσαῦτα περὶ τῶν ἀνασκαφικῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐταιρείας. Περὶ δὲ τῶν ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων ἀνακοινοῖ τὸ Συμβούλιον τὰ ἐξῆς: Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐξεδόθησαν ἤδη τὸ Γ' καὶ Δ' τεύχος τοῦ 1914 καὶ ὀλόκληρος ὁ τόμος τοῦ 1915, ἐντὸς βραχυτάτου δὲ χρόνου ἐκδίδονται καὶ τὰ Πρακτικά τοῦ 1914. Πρὸς τούτοις δ' ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας καὶ ἄλλα δημοσιεύματα, ἧτοι Ἐπιγραφαὶ Μακεδονίας ὑπὸ Γ. Οἰκονόμου τεύχος Α' καὶ Ἀρχαιολογικὰ Μελετήματα ὑπὸ Γεωργίου Γαρδῖκα. Τὸ περὶ τῶν ἐγχρῶμων σιγηλῶν τῶν Παρασῶν σύγγραμμα διατελεῖ εἰσέτι ὑπὸ τὰ πιεστήρια. Ἡ δὲ Βιβλιοθήκη τῆς Ἐταιρείας ἐξακολουθεῖ πλουτιζομένη κατὰ τὸ σῦνηθες μέτρον, πάσης φροντίδος καταβαλλομένης ὅπως αὕτη καταρτισθῆ εἰς τελείαν Ἀρχαιολογικὴν Βιβλιοθήκην.

Ἐν τῇ περυσινῇ λογοδοσίᾳ ἀνεκοίνωσεν ὑμῖν τὸ Συμβούλιον ὅτι εἶχεν ὑποδειχθῆ τῇ Ἐταιρείᾳ ἡμιεπισήμως,

ὅτι ὑπήγετο εἰς τὸν περὶ σωματείων νόμον τῆς 23 Ἰουνίου 1914 καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὅτι ὤφειλε νὰ προβῆ εἰς ὅ,τι διατάσσει ὁ νόμος, καὶ ζήτησιν τὴν ἀναγνώρισιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου. Καὶ τοῦτο μὲν ἔπραξεν ἡ Ἐταιρεία, ἵνα μὴ φανῆ παρακούουσα, συγχρόνως ὁμῶς προέβαλεν ἐπὶ δικαστηρίου ἐνστάσεις καὶ ὑπεστήριξε τὴν γνώμην ὅτι δὲν ὑπήγετο εἰς τὸν νόμον ἐκεῖνον, διότι δὲν εἶνε σωματεῖον, ἀλλ' ἐπιστημονικὸν ἴδρυμα ἐργαζόμενον ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Σήμερον δ' ἀναγγέλομεν Ἰμῖν ὅτι ἐξεδόθη ἤδη ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, ἣτις ἀποδεχόμενη τὴν γνώμην καὶ τὰς ἐνστάσεις τοῦ Συμβουλίου ἀναγνώριζε τὴν Ἐταιρείαν ὡς ἀποτελοῦσαν ἴδρυμα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπαλλάσσει αὐτὴν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν μνημονευθέντα περὶ σωματείων νόμον (ἴδε σ. 42).

Ταῦτα εἶχε νὰ ἀνακοινώσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.